Redacţiunea, Administraţiunea, şi Tipografia:
Braşov, piaţa mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet,
INSERATE se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următórele Birouri de anunciuri: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks* Nachfolger; *Anton Oppelik, J. Dannebcr*, în Budapesta: *A. V. Goldbergerg, Eckstein Bernat*; în Bucuresci: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann.*
Preţul inserţiunilor: o seria garmond pe o colonă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. seu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LVIII.

„Gazeta" iese în fiă-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şese luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România si străinătate:
Pe un an 40 franci, pe şése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se prenumără la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectori.
Abonamentul pentru Braşov
administraţiunea, piaţa mare, Târgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe şése luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 bani. Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 241. Braşov, Luni-Marţi, 31 Octomvre (12 Noemvre) 1895.

Constatări triste.

Braşov, 30 Octomvre v.

Dările de sémă despre decurgerea alegerilor de membri comitatensi în cele trei părţi diferite ale Ardealului, despre cari ni-se raportéză mai jos, fac sĕ se vadă într'o lumină destul de clară stările de miseriă, în cari se află astădi organismul nostru naţional.

In loc sĕ ne fi întărit, după cum cereau interesele nóstre naţionale şi după cum atacurile adversarilor noştri politicĭ au devenit mai vehemente, la noi par a merge spre destrămare şi acele puţine legăturĭ, ce în anii de mai 'nainte începuseră puţin câte puţin sĕ strîngă şirurile între noi şi sĕ apropiă tot mai mult pe popor de conducĕtorii sĕi.

Sunt urmările pĕcătoşiilor din sinul nostru, carĭ au adus cu sine ştirbirea în mĕsură mai mare séu mai mică a orĭ-cărei autoritătĭ între noi şi, în consecenţă, introducerea unui indiferentism şi a unor stărĭ anarchice, când fiă-care lucréză după cum îl taiă capul, fără de-a se simţi responsabil pentru faptele sale înaintea nimĕnui.

Poporul órbecă în întunerec şi se duce încătrău îl duc amăgitorii sĕi, ér cei ce în primul loc ar fi chiămaţĭ a-l conduce şi a veghia de interesele lui stau liniştiţĭ la o parte şi-şĭ vĕd de afacerile proprii. Puţinele esceptiunĭ, ce le vedem icĭ-colo, nu pot face sĕ se acopere acéstă stare de lucrurĭ, pe care atât de fidel o caracteriséză decursul alegerilor de membri comitatensĭ, ce ne sunt cunoscute până acum.

Cine ar fi şi credut, că astădĭ, când de tóte părţile se dice şi se afirmă, că spiritul naţional a luat între Românĭ un avênt ca nicĭ-odată, ne va fi dat sĕ vedem cete de preoţĭ şi învĕţătorĭ românĭ presentându-se la urnă în tabĕra adversarului, ér poporul nostru dat pradă pe mâna contrarilor, carĭ îl seduc şi înşélă în masse, fără de a întêmpina cea mai mică resistenţă din partea celor chiămaţĭ sĕ-l apere şi protégă?

Comitate şi cercurĭ curat românescĭ au trebuit sĕ sufere înfrângerĭ ruşinóse faţă cu o mână de strĕinĭ, stabiliţĭ de erĭ, de alaltă-erĭ între ei. Şi au cădut Românii fără de luptă, ér contrarii au învins fără de jertfe. Acésta este starea de lucrurĭ, care trebue sĕ pună pe cugete serióse pe orĭ-care Român interesat de viitorul neamului sĕu.

Este adevĕrat, că abusurile de putere, terorisările şi presiunile de tot felul, pe carĭ le esercită faţă de Românĭ stăpânitorii puterei publice, au atins culmea şi cu ocasiunea alegerilor de acum. Acésta orĭ-cine dintre noi o scia dinainte, căcĭ cine a şi vĕdut în timpul de adĭ o alegere sub stăpânirea ungurésca fără de abusurĭ şi fără de presiunĭ, mai ales fiind vorba de Românĭ?

Nu mai puţin adevĕrat este însĕ, că tocmai în prevederea acestor abusurĭ, apucăturĭ şi uneltirĭ, se cerea din partea Românilor o încordare cu atât mai mare a forţelor, care deşi n'ar fi dus pretutindenĭ la victoriă, dér cel puţin n'ar fi lăsat pete ruşinóse pe corpul naţiunei nóstre.

Dér pentru a pute vorbi de-o încordare seriósă a forţelor, ne trebue mai întâiu organisare şi disciplină naţională. Până când acestea ne vor lipsi, vom avé de suferit încă multe înfrângerĭ.

E timpul suprem dér, ca aceia dintre noi, carĭ pórtă la inimă adevĕratele interese ale naţiunei nóstre, sĕ caute a regăsi calea cea adevĕrată, ce duce la stabilirea unei organisaţiunĭ şi discipline naţionale, căcĭ acestea forméză temeliile orĭcărei lupte.

CRONICA POLITICĂ.

— 30 Octomvre.

Alaltăerĭ d. a. la 1 óră s'a întêmplat un adevĕrat **scandal în camera ungară.** Deputatul *Polonyi* interpelă adecă pe ministrul-preşedinte şi pe miniştrii de justiţiă şi de interne pentru o ordinaţiune a ministrului comun de resbel, br. *Krighammer*, către armata comună, ordinaţiune privitóre la căsĕtoria civilă. După interpelare se sculà ministrul honvedilor, br. *Fejervary*, ca sĕ rĕspundă, fù însĕ întrerupt de oposiţiă, cu observarea, că nu la adresa lui s'a făcut interpelarea. In fine totuşĭ Fejervary vorbì, însĕ într'un mod şi ton atât de ofensator pentru oposiţiă, încât la finea vorbirei întrégă oposiţia se sculà ca un om şi strigà: *Acesta nu e rĕspuns dela un ministru! Acesta e nemodestiă!*" Se sculà acum *Bánffy*, iritat peste mĕsură, şi dise, că se miră cum de se fac interpelărĭ la miniştrii, de carĭ în merit nu se ţine cestiunea; decĭ el declarà, că bine a făcut Fejervary, că a rĕspuns, şi el a rĕspuns în numele cabinetului, astfel camera ia la cunoscinţă rĕspunsul dat. La acestea se iscà un tumult nespus. Posiţia ministeriului devenì însĕ şi mai critică, când apărù în cameră ministrul de justiţiă *Erdélyi.* Acesta se aşedă puţin pe fotoliu, şi apoi de-odată se sculă şi declarà, că nefiind present, nu scie ce conţine interpelarea lui Polonyi, dér va studia lucrul *şi el din partea lui va da un rĕspuns deosebit.* Cuvintele acestea ale lui Erdelyi aprobate sgomotos de întrégă oposiţia, au produs mare consternare în partidul liberal şi între miniştri, deórece ele au fost o *desavuare făţişă a declaraţiunei lui Banffy.* Au urmat nisce scene fórte sgomotóse. Banffy îşĭ arunca scrisorile încóce şi încolo. In fine se încheià şedinţa la 3 óre d. a. dér discuţiile vehemente între deputaţĭ se continuară chiar şi afară pe strade. Se dice, că în urma acestei scene viforóse din cameră ministrul Erdelyi *şi-a dat dimisia.* In tot casul cabinetul Banffy se află într'o stare penibilă.

*

In Budapesta a apărut dilele trecute o broşură *„Nemzeti konservativ párt"* (partidul conservativ naţional) în care autorul ei Dr. Aurel *Csató* pledéză pentru **înfiinţarea unui partid conservativ naţional,** al cărui simbure sĕ fiă partidul naţional, şi la care sĕ se alăture apoi fracţiunea lui Ugron, deputaţii stătĕtorĭ afară de partide şi unii deputaţĭ din partidul guvernamental. Şi partidul poporal ar avé sĕ între în numitul partid nou. Chiămarea noului partid conservativ ar fi, după cum dice autorul, a lua posiţiă faţă cu curentul, care-l mână pe guvern spre radicalism.

*

„*Pest. Ll.*" primesce din Bucurescĭ o depeşă în care se spune, că fostul ministru **Carp** ar fi declarat, că el va face oposiţiune necondiţionată actualului guvern român, şi că între el şi guvern este eschisă orĭ-ce înţelegere.

*

Din Londra se anunţă, că D. *Curzon* sub-secretar de stat engles la afacerile strĕine, a ţinut un discurs la Derby, în care a dis, privitor la **stările actuale din Europa,** următórele: „După o lungă linişte se ivesc din nou câte-va cestiunĭ de politică strĕină. *Lumea este neliniştită, căcĭ esistă simptome alarmante.* Acéstă situaţiă, în loc de a se slăbi, *se întunecă din ce în ce mai mult.* Trebuinţele crescênde de debuşeurĭ nouĕ sporesc punctele de contact, şi prin urmare causele neînţelegerilor dintre popórele concurente. Din acéstă causă *primejdia unui resbel cresce în mod forţat.* Cu tóte astea din an în an resbelul devine mai nepopular şi înarmările din ce în ce mai active acestea: sunt mai curênd o garanţiă de pace, decât o ameninţare de resbel".

*

Diarul bulgar „*Swoboda*" publică textul unei depeşĭ subscrisă de ministrul-preşedinte *Stoilow* şi de preşedintele camerei *Todorow*, adresată metropolitului *Clement.* Conţinutul depeşei, privitóre la **botezarea prinţului moştenitor bulgar,** după cum dice numitul diar, este următorul: „Dorinţa naţiunei este încununată cu succes: *prinţul de coronă va fi botezat la 18 Ianuarie*".

*

Scirile mai nóuĕ sosite din **imperiul otoman** spun, că în Erzerum s'au întêmplat *nóuĕ masacrărĭ îngrozitóre.* Multe sate au fost arse şi nimicite. Numĕrul victimelor se dice, că e horend. Din Siwa se anunţă, că acolo au fost jăfuite mai multe sate armenescĭ şi locuitorii au fost ucişĭ. Asemenea sunt neliniştitóre şi scirile sosite din Syria.

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

Cel mai mic stat.

In Paris a apărut o carte fórte interesantă sub titlul: *„La republique de San Marino"*, care comunică lucrurĭ curióse despre fabulósa republică italiană. Din scrierea acésta, al cărei autor e H. *Hautteevent*, estragem următórele:

Teritoriul statului *San-Marino* abia este de 60 kilometri pătraţĭ, cu 8500 de locuitorĭ. Mica republică este închisă jur împrejur prin districtele Horli şi Pesaro şi este situată pe cósta unui braţ din rĕsărit al lanţului de munţĭ Apeninĭ. Puterea legislativă o esercită consiliul suprem, care stă din 60 membri, din carĭ 20 sunt nobilĭ şi 20 proprietarĭ din provinciă. Ei se aleg pe vieţă şi nu pot fi urniţĭ din post, decât în urma unor fapte neoneste. Când móre un consilier, ceilalţĭ 59 aleg îndată altul nou, ca numĕrul sĕ fiă éräşĭ complet; însĕ totdéuna alegerea trebue sĕ se facă aşa, încât cele trei clase ale poporaţiunei sĕ fiă egal representate.

Consiliul suprem numesce pe funcţionarii publicĭ; el aduce legĭ nouĕ şi reforméză pe cele vechĭ; lui îi compete decisiunea în afacerile mai de frunte, şi el dă titlul de „nobil" şi de „cetăţên de onóre". Membrii consiliului suprem sunt convocaţĭ în şedinţă prin marele clopot din turnul „dela Rocca", al cărui sunet pĕtrunde până şi în cele mai depărtate unghiurĭ ale republicei. Consiliul suprem alege din sînul sĕu pe consiliul mai restrîns de 12 membri, care, ca ultim for, reguléză afacerile judecătorescĭ, şi în administraţiă jócă rolul unei autorităţĭ de inspecţiune între puterea legislativă şi esecutivă.

Puterea esecutivă o esercită doi căpitanĭ-guvernatorĭ, dintre carĭ unul trebue sĕ fiă nobil, altul cetăţén, orĭ proprietar din provinciă. Funcţia lor duréză cu totul o jumĕtate de an; nouĕle alegerĭ se fac tot-déuna în 15 Martie şi 15 Septemvre, în următorul mod caracteristic: Consiliul suprem alege, prin votare secretă, 12 din membri sĕi. Numele acelor 6 consilierĭ, carĭ au primit cele mai multe voturĭ, se scriu pe făşii de hârtie, carĭ trebue sĕ cuprindă numele unui nobil şi a unui cetăţên sĕu al unui proprietar din provincia. Făşiile aceste se închid în 3 tuburĭ aurite, acestea se aşédă apoi într'o urnă de argint pusă pe altarul bisericei catedrale, sub care este îmormêntat hramul republicei.

După Te-Deum, preotul suprem publică numele celor 6 consilierĭ, dintre carĭ au sĕ fiă aleşĭ cei doi guvernatorĭ; un copil cu ochii legaţi scóte din urnă câte-un tub şi-l predă preotului, care cetesce cu voce înaltă numele viitorilor căpitanĭ-guvernatorĭ, după-ce, în presenţa consiliului mai restrîns, a scos din tub făşia de hârtiă împăturată. Aceştĭ doi funcţionarĭ distinşĭ ai republicei primesc la lună salar de câte 25 francĭ; membri consiliului suprem şi mai restrîns sunt datorĭ a servi republica gratuit.

San-Marino are şi armată propriă. Obligamentul militar e general, şi tot omul capabil de-a purta armă e dator a servi dela 18 până la 50 anĭ; de sub obligamentul militar nu sunt dispensaţĭ, decât funcţionariii, preoţii şi învĕţătorii. Armata, pe hârtiă, constă din 9 regimente, cu 30 ofiţerĭ şi 900 feciorĭ. Ofiţerii nu primesc plată, ér feciorii primesc numai atuncĭ, când sunt în serviciu, ceea ce se întêmplă fórte rar. Armata stabilă a republicei se mărginesce la garda de onóre a regenţilor care constă dintr'un comandant, câţĭ-va ofiţerĭ şi 24 ostaşĭ, mai departe la o gardă de citadelă, care reclamă un ofiţer şi 40 ostaşĭ. La 3 Septemvre a fiă-cărui an se ţine mare revistă militară în presenţa autorităţilor militare şi civile. Bărbaţilor capabilĭ de a purta arme le este ordonat, ca tot-déuna sĕ fiă gata la chiămare generală de arme. Fii familiilor italiene mai distinse iau de bună voiă rangul de ofiţerĭ în armata republicei, fiind-că uniforma de ofiţerĭ e fórte frumósă şi plăcută. Budgetul anual al armatei sue la 10—11,000 francĭ, ér susţinerea statului la 120,000 francĭ.

Micul stat nu are datorii; contribuţia poporaţiunei e fórte suportabilă. In 1879 o societate de cartoforĭ s'a oferit sĕ ia asupră-le tóte cheltuelile statului şi sĕ sĕvîrşéscă pe spesele ei marĭ lucrărĭ publice. In urma acésta regenţii au dat următórea proclamaţiă către popor: „Cetăţenĭ! Renumele bun al statelor libere nu-l susţin bu-

România agricolă.

VIII. Moșneni, Răzeși.

(Urmare).

Vitele moșnenilor sunt tóte de talia mică și, fiind iernate afară, sunt pipernicite; folosul din ele este fórte mic, neînsemnat. Ei se radimă și adi cu vitele lor esclusiv în pășunea naturală, pe când acéstă nu mai esistă de loc. Cultura lucernei, trifoiului și sparcetei, séu a altor plante furagere, sunt pentru dênșii lucrurĭ necunoscute. In lipsa de pășune în munții și colinele lor, unde au ocasiune, le duc la pășune la șes și câmpiă, eventual și mai departe, de le învoesc pentru vênat acolo.

Intreg șesul Călmățuiului este ocupat vara de vite muntene și vin locuitorii dela munte, ca sĕ facă fĕn. In munțĭ, pe délurile și văile lor, din causă că și ei și foștii clăcașĭ au grămădit vitele la pășune, ér țĕranilor li-s'a dat, după legea rurală din 1864, drept pășune cóstele și povîrnișurile mai tarĭ, prin âmblarea vitelor pe ele și prin devastarea pădurilor s'a pus în mișcare întreg pietrișul și țĕrîna, încât din causa lor sunt amenințate mai multe sate în esistența lor. In multe locurĭ vin bolovanii și pietrișul peste ele dela deal din moșiile proprietarilor, carĭ și-au devastat pădurile și desvĕlit piscurile, și cele mai frumóse pășunĭ și fĕnațe au fost îngropate.

Ca cultivatorĭ de vii încă nu au de înregistrat un sigur progres măcar, conform cerințelor timpului. Ei nicĭ unul nu are măcar pivnițe, cât de simple, ci țin vasele cu vin séu sub cerul liber, séu sub un șopron deschis, ferit numai de plóiă. Crama și pivnița la dênșii este tot una, același șopron orĭ curtea. Am avut sĕ cotesc și evaluez sute de vase cu vinurĭ la vre-o 50—60 da cultivatorĭ, și abia la 2 inșĭ am găsit pivnițe sistematice, încolo tot numai șopróne de gard, deschise, și vasele espuse la temperatura esternă a aerului.

Vinul arare-orĭ sĕ-l țină ei un an—doi, séu mai mult, ca sĕ-l fermenteze și trateze, și dênșii sĕ tragă beneficiul principal. Cei mai mulțĭ dintre ei îl vĕnd și desfac îndată ca must, și beneficiul principal îl trag alții, — cârciumarii și speculanții. Décă ar esista reuniunĭ de credit și economii între dênșii, cu convenirĭ sociale și băncĭ de ajutor reciproce, ar puté face mult.

Cei din județele Prahova și Buzĕu au pierdut viile cu desĕvĕrșire, și pretutindinea am găsit cramele și antalele góle; cei din Râmnic și Putna le mai posed încă. Buzoienii singurĭ dic, că ei au trăit ca în sînul lui Avram până ce aveau viile, dér prin ivirea filocserei ei au pierdut ramura principală de câștig și avuțiă.

In vestitul oraș Odobescĭ, cu viile sale atât de renumite, am avut se iau la unul vre-o 40 vase de vin alb și negru și rachiu de tescovină. El era proprietar și arendașĭ de vii, avea 6 pogóne de viă proprietate și 32 pog. viă în arêndă. Mai avea și o moșióră în arêndă, tâcea și agricultură. Și totușĭ pivnița lui cu vinurĭ era ca la 30 cm. săpată în pămênt și drept acoperiș nisce scândurĭ aruncate peste vase. Curtea era plină de alte vase góle, la 500, pe carĭ dicea, că cu doi anĭ înainte le âmpluse tómna pe tóte.

Indignat de spectacolul, ce mi-se înfățișă înaintea ochilor, nu mĕ putui reține, fără sĕ nu-l apostrofez și sĕ-i dic cuvinte tarĭ, că la el nu e lipsă și neavere, séu nesciință, ci e ceva mai mult, la care Românul îi dice: *calicie*.

Acesta este tabloul general în podgorii, la Odobescĭ etc., ca și la Nicorescĭ. Și nu că ar lipsi esemple vii și esceptiunĭ onorabile între dênșii. Am găsit o frumósă pivniță și vinurĭ bine tratate la gura Sărații, ér pivnițele d-lui Fotin Robescu dela Focșanĭ am pierdut ocasiunea de a-le puté cerceta. In Focșanĭ esistă și o companiă streină, care adună vinurile dela Românĭ, le trateză rațional în pivnițe mai sistematice și face bune afacerĭ.

(Va urma)

---

nurile materiale, ci virtuțile republicanilor sincerĭ. Pățiți-vĕ de aceia, căcĭ au principii fundamentale divergente de-ale nóstre. Guvernul e cu voi și pentru voi, dér și voi trebue sĕ fițĭ cu el și pentru el, décă vrețĭ, ca sĕ trăim și mai departe în bună armoniă și sĕ lăsăm copiilor noștri întrégă și curată sfânta libertate".

Când bancherii, carĭ voiau a face din San-Marino o mare speluncă de cartoforiă, vĕdură că cu promisiunile lor seducĕtóre nu pot ajunge la nimic, se hotărîră sĕ corumpă pe cei 12 membri ai consiliului, dér aceștia unanim și cu indignațiune au respins ofertele lor. Bărbații conducĕtorĭ ai micei republice s'au scandalisat așa de tare de purtarea bancherilor, încât pe agenții acestora i au arestat și numai la sfatul și intervenirea guvernului italian i-au pus érășĭ în libertate.

In tot casul, San-Marino póte servi de model tuturor statelor din lume.

Delațĕrĭ.

Incă o esplicare.

Sibiiu, 6 Noemvre n. 1895.

Augustin Ladai, consilier de casațiă, istorisise în 26 Maiŭ 1891, în Blașiu, mitropolitului Vancea, scena petrecută în casa episcopului Șaguna, în anul 1861, când Șaguna disese despre D-l Axente: „Der war auch ein Rauber im Iahre 1848".

Ladai istorisise însĕ acea scenă aicĭ în Sibiiu în anul 1888, adecă trei anĭ mai înainte.

Eu i-am scris D-lui Axente, în 1-a Ianuarie 1889, o epistolă, în care între altele i-am împărtășit și scena petrecută în casa lui Șaguna, așa precum Ladai, în tótă seriositatea, a reprodus'o de repețiteorĭ, apoi am adaus: „Ladai trăesce, întrébă-'l!"

Domnul Axente îmĭ rĕspunse în 9 Ianuarie 1889 într'o epistolă de trei-decĭ și opt (38) pagine, pe care o pĕstrez, pentru-că conține date interesante *pentru istoria contimporană*. In acea epistolă la pagina 10, D-l Axente dice din cuvênt în cuvênt:

„Se prea póte, că Șaguna în ajunul „banchetului din 1861, al căruĭ suflet n'am „fost eu, făcêndu-i raport de cele ce se făcură, și întrebându-l mai mult din poli„tică, de ce ar maĭ fi de făcut, după ce „am eșit satisfăcut, sĕ fi dis cătră óspeții „sĕi, Augustin Ladai și vre-o câți-va ofi„cerĭ: „Der war auch ein Rauber".

„Am dis, că se prea póte, pentru-că „am douĕ casurĭ analóge, în carĭ Șaguna „m'a tractat și mai amar".

Primițĭ, D-le Redactor, espresiunea deosebitului meu respect.

Iosif Șterca Șuluțiu.

SCIRILE DILEI.

— 30 Octomvre.

Cestiunea studenților croațĭ. In 7 c. s'a finit cercetarea contra studenților croațĭ, carĭ au luat parte la demonstrațiunea cu stégul unguresc. In 8 c. studenții au fost citațĭ înaintea judeluĭ investigator Biscontini, care le-a cetit actul de acusă, scris pe 17 cóle. Acusa se ridică pe basa paragr. 302 privitor la delictul de ațițare, și nu pe basa par. 65 privitor la delictul de conturbare a liniștei publice, precum se intenționase la început. Actul de acusă numesce 54 de acusațĭ, la carĭ se vor mai adaoga 14. Ceĭ d'întâi acusațĭ sunt Vladimir Vidricĭ și Ștefan Radicĭ. Pertractarea finală se va începe probabil mâne, Marțĭ. — In cercurile partidului guvernamental din Agram se vorbesce, că se vor detrage stipendiile nu numai acelor universitarĭ, carĭ au luat parte direct la arderea stégului, ci și acelor studențĭ croațĭ dela universitățile din Viena și Graț, carĭ au aprobat demonstrațiunile. Astfel peste 70 de studențĭ croațĭ îșĭ vor pierde stipendiile.

—o—

Petrecere românéscă în Clușiu. Joi în séra sĕrbătórei S-tului Dumitru universitarii românĭ din Clușiu au arangeat un „picnic" bine succes, la care atât din loc cât și din jur s'au presentat óspețĭ în numĕr fórte frumos. A fost o petrecere animată și românéscă, ca tot-déuna, încât cu toții s'au depărtat deplin mulțămițĭ. Dintre dame am observat la acésta frumósă petrecere pe următórele: d-na Ecaterina Mezei, d-na Dr. Iliea n. Ciato, d-șórele Ana și Elisaveta Bohățel ,d-șóra Căpușanu, surorile Cioplea, d-șóra Lotti Ciupe, surorile Istvanffi, d-șóra Silvia și Hortensia Laslo, d-ra Virgiana Manu, d-șóra Mészáros (costum național), d-șóra Nemeș, d-șóra Nicóră (Feleac), d-șórele Aurelia și Mitica Pop (Cianu mare), d-șóra Elena Pop, d-șóra Valeria Pop (Cehul-Silvaniei), d-șóra Tinca Pop, d-na Rațiŭ, d-na Sabău (Lupșa) surorile Vlăduț (Turda) ș. a. Petrecerea a durat până la 5 óre dimineța. — *Aleco.*

—o—

Derută la burse. Crisa financiară turcéscă, cu deosebire însĕ, critica situațiă politică din Orient, a dat ocasiune speculanților dela burselе europene a rĕspândi tot felul de scirĭ false: acum că a erupt o revoluțiune de palat în Constantinopol, acum că Rusia a trimis un ultimat Turciei, acum că soldațĭ rușĭ au întrat în Anatolia și altele. Frica produsă de scirile acestea, precum și schimbările neasceptate de guverne în diferite țĕrĭ, au avut un efect estraordinar asupra tuturor burselor din Europa. Astfel valorile în dilele din urmă au scădut în mod înspăimêntător, ba Sâmbăta trecută a fost o derută generală pe tóte piețele: Londra, Paris, Berlin, Viena și B.-Pesta. Au cădut case de bancă și mulțĭ particularĭ s'au ruinat cu totul. Sâmbăta trecută la încheierea bursei unele firme din Berlin, mai ales însĕ casa Rothschild din Paris, au dat ordine de cumpĕrărĭ, și împrejurarea esta a fost de ajuns, ca sĕ mai domolĕscă panica și sĕ oprĕscă o devaluare și mai desastruósă a efectelor.

—o—

Licență. Ni-se scrie din Bucurescĭ, că în 27 Oct. v. c., d-l Nicolae *Brânzĕu*, Român ardelean, și-a trecut licența în litere la universitatea din Bucurescĭ *cu cea mai înaltă distincțiune*. Obiectul tesei sale a fost: Scólele din Blașiu. — Felicitările nóstre sincere!

—o—

Noua alegere de primar în Viena se va face, conform scirilor sosite erĭ, poimâne Miercurĭ în 13 c. la $12\frac{1}{2}$ óre amédĭ.

—o—

Farkas, regele loteriei — a dispărut. Cunoscutul rege al loteriei micĭ, Melchior Farkas, care înainte cu câți-va anĭ înșelase statul cu peste o $\frac{1}{2}$ milion de florenĭ, scăpând de câte-va lunĭ din temniță, petrecu până mai dilele trecute în ficele sale în Budapesta. Intr'o di dispăru și nimenĭ nu scie unde se află. In fine totușĭ se va adeveri, că lui Farkas i-au mai rĕmas din banii înșelațĭ dela stat, pe carĭ el înainte de-a intra în temniță ia ascuns, și acuma probabil merge cu ei l-a America séu Australia, unde va puté duce viéța comódă și liniștită.

—o—

Pentru comersanțĭ. Magistratul orășenesc din Brașov provócă pe toțĭ industrialii și comercianții, ca în interesul lor propriu, sĕ aducă la cunoscința oficiului de meserii dela magistrat orĭ-ce schimbare, căcĭ întrelăsându-se acésta, respectivul îșĭ va puté ascrie numai singur șie-și consecințele.

—o—

Logodne. D-l *Petru Ionescu* din Caransebeș s'a logodit cu d-ra *Letiția Tempea* din Lugoș. — D-l *Ioan Gl. Olteanu*, din Feneșul săsesc s'a logodit cu d-ra *Maria D. Coltofeanu* din Brețou. — Dorim fericire tinerelor părechĭ!

Alegerile în municipii.

Din comitatul Făgărașului, Noembre 1895.

După cum s'a amintit deja și în „Gazetă", Lunĭ în 4 Noemvre s'a ținut alegerea membrilor în comisiunea municipală, fiind a se alege în 12 cercurĭ vre-o 44 membri.

In comuna Făgăraș alegĕtorii românĭ formézǎ numai cam a treia parte, decĭ aci cu greu s'ar fi putut alege vre-un membru român între cei 4, carĭ s'au ales. In tóte celelalte cercurĭ însĕ alegĕtorii sunt séu toțĭ Românĭ, séu în fórte mare maioritate Românĭ, așa că décă ai noștri s'ar fi interesat cu sinceritate și mácar cât de puțin de acéstă afacere, după cum pretinde causa poporului nostru în aceste cercurĭ ar fi trebuit și s'ar fi putut alege tot numai Românĭ.

Conform resultatului, ce l'am aflat adĭ, fiind în Făgăraș, durere, că nu s'a întêmplat așa, căcĭ presiunea și violența celor dela putere și-a jucat și acuma fără nicĭ o temere scandalósele sale orgii, ér condamnabilul nostru indiferentism și-a adus și acuma funestele sale fructe, așa după cum s'a arătat acésta destul de evident și în raportul publicat în „Gazetă", despre alegerea-scandal din Tohanul-vechiu, unde se vede, că ai noștri ómenĭ îșĭ fac fiă-care trebșórele, ér satrapii din comitat cu neînfrânații lor argațĭ îșĭ pot astfel juca ușor mendrele spre stricăciunea poporului nostru, care ca și o turmă părăsită și spăriată fuge și se ascunde în drépta și în stânga, până dă în mréja inimicului amenințător și demoralisător, căcĭ n'are cine sĕ-l conducă, n'are cui sĕ-i fiă milă de el.

Décă ar fi fost între ai noștri cât de puțină disciplină, décă s'ar fi arătat un interes cât de mic, alegerea din Tohan n'ar fi putut duce la un resultat atât de rușinos pentru acel cerc curat românesc. Ușuraticul băețandru fisolgăbirĕu, flușturatul și urgisitul adversar al Românilor, Benedek, puté óre sĕ fiă ales de Românĭ? — Nu, nu se póte. Asta o scim cu toții. El este alesul presiunei, al corupțiunei și al violenței, ce acuma, după fișpanul, o imitéză și desfrĕlații sĕi argațĭ, sciind, póte, că acésta li-se consideră ca merit. Câțĭ inteligențĭ, câțĭ preoțĭ și câțĭ învĕțătorĭ au fost la acea alegere? Spună ei, câțĭ au lipsit? — De sigur mai toțĭ!

La Mărgineni s'a ales un alt băiat desmierdat al șovinismului, un Zankó Emil, forestier, care li-a promis bieților ómenĭ, câte verdĭ și uscate — bune, eventual rele — că le va face pentru pădure, ér *preoții din Mărgineni și Ileni au luptat cu însuflețire pentru reușita lui.* Etă ce fac servitorii sfintelor nóstre altare! Dau arma în mâna inimicilor noștri sĕ ne lovéscă cu ea. Noul preot *Fulicea*, ales la Șinca veche, așa îșĭ începe cariera sa de preot român? De ce n'a împiedecat pe tatăl sĕu și pe frații și rudeniile sale din Mărgineni, ca sĕ alégă pe un inimic al nostru? Cred ei, că acum îmbuibatul Zanko va vota vre-odată cu Românii și pentru causele romane? Dómne ferescе! Toțĭ sunt în contra nóstră, câțĭ nu sunt Românĭ. Acésta e trista esperiență a trecutului.

Mai în primăvéră s'a ales aicĭ ca solgăbirĕu, fiul ferma că e Român, un venetic — se dice rutén renegat de prin Maramuția, — numit Rednic Peter. Acesta la alegerea din Voila se dice, că și-a permis abusurĭ scandalóse și punibile, *luând și rupênd alegĕtorilor biletele, și dându-le altele cu candidațĭ impușĭ de sus.* Trebue, ca a fost comanda și instrucția generală pentru tóte cercurile, sĕ nu le dea pace Românilor sĕ alégă liber, și s'au ales și în Voila *trei notarĭ și un preot*. Românĭ sunt toțĭ, dérǎ peste notarĭ cred domnii, că pot dispune? Se va vedé! Și vom vedé și caracterul lor, carĭ trăesc din sudórea poporului, ér nu din grația domnilor. La *Lisa încă s'a*

ales un biet de „patriot“, solgăbirĕul Rusz Károly, care numai el sciă şi şeful lui, câtă cinste a păţit cu ocasiunea unei strasnice păruelĭ în Recia. S'a mai îmbulḑit şi s'a ales la Scoreiu solgăbirĕul Mihail Bardoşi, care décă şĭ-ar pricepe posiţia, şĭ-ar vedé mai bine de oficiul sĕu şi nu ar umbla sĕ strice poporului, care i-a dat şi lui pânea fără de a-l fi cunoscut.

Acestea sunt tot voturĭ perdute pentru Românĭ şi câstigate pentru contrarĭ. Ceilalţĭ aleşĭ sunt toţĭ Românĭ.

Pe vre-o 12 virilişti românĭ, carĭ s'au însinuat în scris prin un altul, ca sĕ li-se socotéscă darea în duplu, fişpanul *i-a scos din listă*, pe cuvênt, că de ce nu s'au însinuat în persónă. Se ḑice, că causa acésta este cu recurs la ministru. D-l fişpan Bauszнern ne are şi adĭ tot aşa de dragĭ, ca şi când a venit la noi. Şicanele dênsului pentru noi s'au continuat şi se continuă în mod potenţat. Dér nicĭ sĕ fi fost anume plătit n'ar fi putut face statului un serviciu mai rĕu şi mai miserabil, decât cum e resultatul faptelor sale.

Acestea nu sunt alegerĭ, acestea sunt violenţe şi încălcarea drepturilor cetăţenilor. Decât ast-fel de alegerĭ, şi decât restaurărĭ comitatense, cum sunt cele făcute de Bausznern aicĭ în mod arbitrar, cu volniciă şi *cu bilete de votare însemnate*, mai bine nimic.

Cei ce au sperat dela un Bausznern, că se va îndrepta, s'au înşelat amar. Românii trebue sĕ se reculégă, sĕ nu se lase ademenіţĭ cu frase, ci între marginele legei sĕ-şĭ facă datoria hotărît, cu stăruinţă şi fără léc de considerare.

In 16 Decemvre se vor ţiné alegerile de funcţionarĭ comitatensĭ. Concursele se pot înainta *numai pănă la 1 Decemvre.* Credem şi aşteptăm dela membrii românĭ, ca sĕ se presente la alegerĭ cu toţii şi sĕ-şĭ facă datoria, lucrând în înţelegere şi armoniă.

Un alegĕtor.

Comitatul Sibiiului, Nov. 1895.

In 4 Noemvre n. c. s'a ţinut alegerea de membri pentru municipiul Sibiiului în cercul Bradului, de lângă Olt. Alegĕtorii românĭ, deşi mai puţinĭ în acest cerc, conduşĭ însĕ, de harnicii lor preoţĭ şi învĕţătorĭ, s'au presentat la urnă în numĕr apróре complet, ceea-ce a avut resultatul îmbucurător, că s'au putut alege şi doi representanţĭ românĭ naţionalĭ, anume d-nii: *Valeriu Florianu*, preot-învĕţător în Racoviţa, şi *Ioan Popoviciu*, paroch în Sad.

Mult a contribuit la reuşită zelul desvoltat de M. O. D-n Ioan Cândea, protop. în Avrig, care a închiegat şi condus şirurile române. Mult au contribuit şi preoţii, învĕţătorii şi notarii din comunele Vestem, Boiţa, Sadu, Tălmăcel, Sebeşul superior şi inferior, Racoviţa, Avrig şi Brad. — Părintele Dragomir dimpreună cu învĕţătorii, notarul şi alegĕtorii din Porceştĭ însĕ, au lipsit cu desĕvêrşire. Unde au fost? — Dênşii vor sci mai bine! Destul, că décă ar fi fost complet numĕrul alegĕtorilor, *şi mai mult se putea face!*

Sĕ trăéscă alegĕtorii românĭ, carĭ au luat parte la alegere, şi carĭ au fost conscii de chiămarea lor.

X.

Solnoc-Dobâca, Nov. 1895.

In cercul Ciachi-Gârboului s'a făcut în 6 Novembre alegerea membrilor pentru congregaţiunea comitatului Solnoc-Dobêca. Durere însĕ, că la noi lucrurile se întêmplă întors, nu ca în alte cercurĭ, unde Românii se intereséză mai tare de interesele poporului nostru.

In prima liniă causa acestor stărĭ rele sunt funcţionarii, căcĭ, deşi a mers din fruntea comitatului nostru fostul paşă Bánffy, a rĕmas însĕ în fruntea cercului Ciachi-Gârbău un alt paşă, fisolgăbirĕul Franciscс de Vállya. In a doua liniă causa relelor este inteligenţa nóstră română din centrul comitatului, şi în urmă inteligenţa nóstră dela sate.

Funcţionarii, fiind-că nu publică terminul alegerei decât cu 1—2 ḑile înainte de alegere; inteligenţa din centrul comitatului, fiind-că are cunoscinţă despre timpul alegerei şi nu aviséză de mai înainte pe alegĕtorĭ, respective pe capii acestora, pe protopopĭ şi preoţĭ, şi în fine inteligenţa dela sate, fiind-că nu se sfătuesce cu alegĕtorii asupra celor de făcut.

In cercul Ciachi-Gârbăului alegerea s'a publicat *numai cu 1—2 ḑile înainte* prin comunele mai depărtate, ér în centru, în Ciachi-Gârbău, *numai în ḑiua alegerei* au fost avisaţĭ alegĕtorii prin un jurat, că sĕ se presenteze înaintea „Măriei Sale“ fisolgăbirĕului, căcĭ va fi „ceva alegere“.

Acésta însĕ, cu tóte că e în contra legilor, nu ni-ar fi stricat tocmai aşa mult, décă conducĕtorii poporului măcar încât-va s'ar interesa de sórtea lui. In ḑiua, când au fost avisaţĭ despre timpul alegerei, fiăcare ar fi putut sĕ se înţelégă cu alegĕtorii sĕi, ce sĕ facă, ér în ḑiua alegerei sĕ se presinte toţĭ în centrul cercului des de diminéţă şi sĕ se sfătuéscă împreună, că pe cine sĕ pună în candidaţiă. Insĕ acésta nu s'a întêmplat, numai un preot cu un fost jude comunal, înţelegênd scopul viclén al Ungurilor, s'au presentat pe 8 óre în speranţă, că dóră se vor mai aduna şi alţĭ preoţĭ şi inteligenţĭ cu alegĕtorii, şi se vor înţelege măcar în ora a 11-a. Dér durere, s'au înşelat. Cum s'ar şi ajunge un scop atât de măreţ şi cardinal pentru viéţa unui popor, când inteligenţa nu se intereséză de drepturile lui?

Dintre inteligenţa română din cercul Ciachi-Gârbăului, care numĕră vre-o 3 protopopĭ, 10—15 preoţĭ şi câţĭ-va inteligenţĭ mirenĭ, abia s'au presentat 3 preoţĭ şi atâţia învĕţătorĭ, dér şi dintre aceştia 2 preoţĭ au votat pentru candidaţĭ ungurĭ, spre ruşine, şi *numai un preot cu alegĕtorii sĕi au votat pentru Românii puşĭ în candidaţiă de dênşii cu de grabă.*

In ḑiua alegerei, fisolgăbirĕul, fără a conchiăma inteligenţa şi poporul, a ales o comisiune din un noter ungur (făcut, ér nu născut) şi un fanatic proprietar ungur, pentru adunarea voturilor celor îndreptăţiţĭ la alegere. Românii noştri neorientaţĭ mergeau ca oile la urnă cu biletul tipărit şi distribuit lor de notarii cercualĭ, fără a sci, că pentru ce şi pentru cine votéză, încât mulţĭ după votare se întrebau, că óre ce bilete au fost acelea şi pentru ce i-au chiămat? Intre alţii a votat un preot cu alegĕtorii sĕi, presentând bilete deosebite de a candidaţilor ungurĭ, va sĕ ḑică neoficióse, ceea ce presidentului comisiunei nu i-a căḑut bine.

De alt-cum votarea a fost numai formalitate, căcĭ lucrurile erau întocmite de mai înainte, sciind prea bine, că nu se va afla nimenĭ, cine sĕ li-se opună. Votarea a durat pănă după améḑ, când apoi s'au depărtat cu toţii fără a rĕmâné cine-va cui sĕ se publice resultatul alegerei.

Causa rĕului este de alt cum şi arondarea încurcată a cercurilor, făcută cu scop, căcĭ multe dintre comune sunt la depărtare de 20—24 chilometri de centru, ér carĭ ar fi aprópe de centru, sunt adnecsate la alt cerc mai depărtat, ca aşa alegĕtorii sĕ nu-şĭ pótă esercia dreptul lor; însĕ acésta pentru organele administraţiunei nu e depărtare, căcĭ notarii cercualĭ, judii comunalĭ, jidanĭ şi popor s'au presentat la porunca „Măriei Sale“, — ci e depărtare numai pentru inteligenţa nóstră indiferentă.

Altă causă este, că inteligenţa nóstră din centrul comitatului şi cu deosebire advocaţii nu dau nicĭ o directivă inteligenţei nóstre dela sate, ci numai atuncĭ sunt însufleţiţĭ pentru Românĭ, când aceştia le deschid uşile cancelariei cu scop, de-a le duce banĭ pentru procese, dér şi atuncĭ numai pănă-i pot mulge, ér causa o pun la o parte, încât se trăgănéză cu anii. Cum că sunt indiferenţĭ faţă de causa naţională se ilustréză şi prin faptul, că despărţĕmêntul Asociaţiunei Transilvane, aparţinĕtor cercului Decşiului, *de câţĭ-va anĭ nicĭ nu şi-a ţinut adunarea*, ci inteligenţa şi advocaţii de-acolo dorm somnul cel lung, vânând numai interesul lor, pe când dênşii, mai ales ca unii, carĭ sunt în centru, ar trebui sĕ vegheze cu ochĭ de Argus peste interesele întregului popor român din acest comitat.

Mulţĭ Românĭ sunt apoi lăsaţĭ afară din lista celor îndreptăţiţĭ la alegere, carĭ póte ar voi sĕ-şĭ deprindă dreptul; dintre cei ce au dreptul de alegere, mulţĭ nu se intereséză, căcĭ unii protopopĭ aspiră la canonicat şi nu ar voi sĕ se pună în conflict cu „Măria Sa“, altul umblând pe la ospeţe schiopéză şi aşa nu-şĭ póte deprinde dreptul, al treilea érăşĭ nu ar voi sĕ se pună în conflict cu notarul jidan şi ast-fel sĕ-şĭ strice „bruderul“; dintre preoţĭ, unii âmblă după protopopiat, alţii după arginţii lui Iuda pe la alegerea de deputat. Un preot brav înainte de acésta cu câţĭ-va anĭ blăstĕma în genunchĭ şi cu mânile ridicate către ceriu pe cei ce mergeau la alegerea de deputat în Iclodul mare, ér acuma însu-şĭ s'a făcut sluga sluşbaşilor cercului Ciachi-Gârbou, *dând cuartir în scóla confesională*, ridicată cu atâta jertfă de poporul credincios, *unui notar de ungur, ér copiiĭ acelei comune umblă pe uliţe, fără a avé unde sĕ înveţe dulcea şi sonora nóstră limbă şi rugăciunile lui Dumneḑeu.**)

Apoi sĕ se mai mire lumea, că nu avem representanţii noştri nicĭ acolo, unde i-am puté alege prin voturile nóstre, fiind în maioritate, numai voinţă sĕ fiă, pe lângă tótă forţa şi presiunea, ce o eserciéză organele statului asupra nóstră? Cu o astfel de inteligenţă, care nu-şĭ cunósce şi eserciéză drepturile sale, nu vom ajunge la nicĭ un bine, ci vom fi siliţĭ a-i susţiné şi îngrăşa spre binele lor personal, şi spre rĕul nostru naţional.

Perirea ta din tine, Israile!

Un plugar.

*) Pentru ce nu descoperiţĭ numele unor pĕcătoşĭ, ca aceştia? — *Red.*

Convocare.

Onoratele Dómne membre ale Reuniunei femeilor române din loc se învită la adunarea generală ordinare, care conform statutelor se va ţiné Marţĭ în 7 (19) Noemvre a. c. la 3 óre p. m. în sala cea mare din edificiul şcólelor.

Braşov, 30 Octomvre (10 Noem.) 1895.

Agnes Duşoiu, presidentă. *Lazar Nastasi*, actuar.

Femeea ideal.

Pentru partisanii căsĕtoriei a existat întot-déuna o asemenea fiinţă, căcĭ de nu, cei mai mulţĭ ar fi trecut în tabăra celibatarilor din principiu. Vechiul ideal de femea-sóţă însĕ a început sĕ piară. Societatea modernă e nevoită sĕ-şĭ reclădéscă un nou ideal în privinţa femei, acéstă fiinţă, pentru care revoluţiile cele marĭ n'au făcut aprópe nimic, şi care neputênd întrebuinţa revolta de stradă şi luptele politice pentru a-se emancipa, e nevoită sĕ recurgă la velociped.

Asupra femeii moderne, enigmă, pe care vor deslega-o generaţiile viitóre, avem părerea a patru marĭ scriitorĭ. Fiă-care vorbesce de femeia ţĕrii respective, şi doi sunt optimiştĭ, unul e pesimist ér al patrulea nu-i nicĭ una nicĭ alta. Étă părerile acestor scriitorĭ:

Francesul *Max O'Rell* înalţă pănă la cerurĭ virtuţile femeii *francese.* Fată graţiósă, mamă escelentă, soţiă esemplară, fiinţă divină în societate, meşteră la bucătărie, îndemânatică în fabrică, muncitóre, económă, tóte calităţile le are. D. Max O'Rell pretinde, că nicĭ o femeeă din lume nu se póte compara cu cea francesă nicĭ dintr'un punct de vedere.

D. *Karl Blind* ne spune aceleaşĭ minunăţii asupra femeii *germane*, dér într'un stil umflat şi sălciu, aşa cum i-se şede mai bine unui beutor de bere şi mâncător de cârnaţĭ. Onorabilul apologist al femeilor blonde cu ochii albaştri se baséză pe citaţii din Goethe, Schiller şi alţii, pentru a-şĭ susţine compatriótele. Detaliu demn de remarcat: D. Karl Blind e un om bĕtrân şi lipsesce cam de mult din ţéra femeilor cu pĕr blond şi cu ochĭ albaştri.

Savantul *norvegian Hialmar Boyessen* vorbesce despre femeiă în mod mai tragic. El ḑice următórele: „Femeea de astădĭ din Norvegia consideră ca o insultă epitetul de ideal. O tînĕră din familia mea, femeeă modernă, avea obiceiul sĕ se plimbe singură nóptea pe stradă cu câte un prieten şi sĕ facă cunoscinţă cu orĭ-cine prin grădinile publice. Când i-am făcut observaţiă asupra acestei purtărĭ, ea mi-a rîs în faţă şi m'a făcut strigoiu. Ideile mele asupra convenienţelor i-se păreau prejudecăţĭ anti-diluviane, rĕmăşiţele unei periode de servagiu. Călĕtorind prin tótă Norvegia m'am convins, că majoritatea femeilor séмĕnă cu ruda mea. Le-am întêlnit pretutindenĭ circulând singure séu întovărăşite, pe jos séu pe bicicletă, dând cu tifla vechilor convenienţe sociale. Nu sciu ce fel de soţe devin femeile astea şi ce sórtă îl aştéptă pe bărbat; sciu numai că reuşesc totuşĭ sĕ se mărite, dér în loc sĕ fiă alese de bărbat, ele şi-l aleg“.

In fine sĕ auḑim Părerea unui American. D. *Grant-Allen* împarte pe *femeile din America şi din Anglia* în trei categorii: Categoria întâia: Femeia claselor inferióre, e împĕrătésă la bucătărie, mănâncă din când în când câte-o bătae şi face 15 copii: 10 acasă şi 5 la cimiter. Când póte, sustrage bărbatului câte ceva din plata de Sâmbătă. Suflet n'are femeia asta, căcĭ n'are vreme sĕ şi-l procure. Categoria a doua: Femeea ideal a claselor mijlocii face şése copii, nu se îngrijesce de afacerile bărbatului, îl iubesce aşa şi-aşa. Casa şi-o îngrijesce frumos, pune perdele curate la ferestri şi cântă la piano cu un talent din ce în ce mai slab, pănă ce fata cea mai mare învéţă şi ea sĕ cânte. De atuncĭ încolo femeea burgheză devine o persónă respectabilă şi fórte rotundă, îngrijindu-se numai de sórta copiilor, pe carĭ vrea sĕ-i fasoneze după propriul ei metod. Categoria a treia: Femeia ideală a aristocraţiei nu esistă. Aristocraţia e cinică din nascere şi cinică móre. Aristocratul după ce se însóră trăesce separat de nevastă; soţii fac ce vor, fără sĕ-şĭ dea socotélă unul altuia. De obiceiu viéţa se sfîrşesce prin divorţ. Soţii se separă cu surîsul pe buze şi continuă a trăi ca şi mai înainte. Idealul aristocraţiei e de a-se amuza: şi adesea reuşesc sĕ se amuzeze conform ideii pe care şi-o fac despre amuzament.

Mulţămită publică.

Priméscă mulţumirile nóstre cele mai călduróse toţĭ acei amicĭ şi cunoscuţĭ, carĭ cu ocasiunea îmormêntărei mult iubitei nóstre fiice au binevoit a ne mângăia cu condolenţa lor.

Braşov 11 Noemvre.

Alexius Balogh şi soţia.

Literatură.

A apărut în editura librăriei **Carol Müller**. *Un an de luptă*, de *A. Vlahuţa* 248 pagini preţul Lei 2.50. Apoi din Biblioteca pentru toţĭ Nr. 22: *Xavier de Maistre*, *„Călĕtoria împrejurul odăci mele“* unul din opurile cele mai vestite ale literaturei francese. Volumul viitor al Bibliotecei pentru toţĭ cuprinde: *Ioan Popovicĭ-Bănăţeanu*: *„Din viaţa meseriaşilor“*. Novele ale unui talentat scriitor bănăţean şi unul din numerile cele mai frumóse şi interesante ale Bibliotecei pentru toţĭ.

*

In editura librăriei Leon Alcalay din Bucurescĭ (Calea Victoriei 37) a apărut: **Gramatica** pentru clasa III primară, întocmită după programa oficială din 1895 şi aprobată de ministerul instrucţiunei publice din România, scrisă de: A. I. Odobescu şi V. Gr. Borgovan. Un esemplar legat în scórţă 65 banĭ.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 9 Noemvre 1895.

Renta ung. de aur 4%	118.50
Renta de coróne ung. 4% . . .	97.50
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½% .	124.—
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	100.35
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	120.25
Bonurî rurale ungare 4% . . .	97.—
Bonurî rurale croate-slavone. . .	—.—
Imprum. ung. cu premii	160.—
Losurî pentru reg. Tisei și Segedin.	141.—
Renta de hârtie austr.	98.40
Renta de argint austr.	98.—
Renta de aur austr.	120.45
Losurî din 1860	140.—
Acții de ale Băncei austro-ungară.	965.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	422.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	361.—
Napoleondorî.	9.60
Mărcî imperiale germane . . .	59.07½
London vista	120.90
Paris vista	47.92½
Rente de coróne austr. 4%. . .	99.15
Note italiene.	44.70

Cursul pieței Brașov.

Din 9 Noemvre 1895.

Banonote rom.	Cump.	9.52	Vênd.	9.54
Argint român.	Cump.	9.45	Vênd.	9.50
Napoleon-d'orî	Cump.	9.55	Vênd.	9.58
Galbenî	Cump.	5.65	Vênd.	5.70
Ruble rusescî	Cump.	128.½	Vênd.	—.—
Lire turcescî	Cump.	10.78	Vênd.	—.—
Mărcî germane	Cump.	58.70	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.75	Vênd.	101.75

Prețurile cerealeor din piața Brașov.

Din 8 Noevmvre st. n. 1895

Mêsura sèu greutatea	Calitatea.	Valuta a triacă. fl.	cr.
1 H. L.	Grâu cel mai frumos	5	50
"	Grâu mijlociu . .	5	60
"	Grâu mai slab . .	4	80
"	Grâu mestecat . .	3	60
"	Sêcară frumósă .	3	60
"	Sêcară mijlocia .	3	—
"	Orz frumos .	3	40
"	Orz mijlociu .	3	—
"	Ovês frumos .	2	—
"	Ovês mijlociu .	—	—
"	Cucuruz.	3	—
"	Mălaiu	3	40
"	Mazêre	6	80
"	Linte	8	—
"	Fasole	5	—
"	Sêmênță de in . .	9	—
"	Sêmênță de cânepă	4	—
"	Cartofi	—	70
"	Măzeriche	—	—
1 kilă	Carnea de vită . .	—	48
"	Carnea de porc . .	—	52
"	Carnea de berbece	—	28
100 kil.	Sêu de vită próspêt	21	—
	Sêu de vită topit	32	—

Nr. 4317—1895.

PUBLICAȚIUNE.

In mai jos amintitele părțî de pădure **se vênd** pe cale de oferte următórele **cantitățî de lemne de stejar.**

In așa numitul „Weitengrund“ pro an. 1894: . . . 606 metri.
„ „ 1895: . . . 2908 „
In așa numitul „Hatergrund“ pro an. 1895: . . . 508 metri.
la olaltă: 4102 „

Ofertele se pot estinde asupra întregei cantitățî de lemne sèu asupra singuraticelor părțî de pădure, și au de a fi provêdute cu câte un timbru de 50 cr. și cu dechierațune că oferentului 'i sunt cunoscute condițiunile de oferte, carî se află dela 7—1 óră la autoritatea forestierala orășenéscă, și că se supune lor.

Tot de-odată are de a se alătura în banî gata sèu în hârtii de preț un vadiu de 5% din suma oferată.

Ofertele provêdute cu numele și locuința oferentului au de a se așterne **cel mult până în 14 Novembre a. c. la prânz 12 óre** primarului loctiitor Carol Iacobi. In aceeașî dî și óra se va ținea și pertractarea de oferte.

Brașov, 25 Octomvre 1895.

820,3—3 **Magistratul orășenesc.**

Nrul 2136—1895.

PUBLICAȚIUNE.

Oficiul orfanal orășenesc, ca autoritate pentru pertractarea rămasurilor aduce la cunoscință publică, că după cererea moștenitorilor și în sensul testamentului se vor vinde realitățile rămase după decedatul Georg Dück fost president reg. de tribunal, cu licitație în localul oficiului orfanal orășenesc, licitația va avea loc în 22 și 23 Noemvre st. n. 1895 dela 9 óre a. m. până la 1 óră.

La vêndare va veni fiă-care realitate separat.

Livadia ce s'afla în fânația cea mare sub Numêrul top. 17758 până 17765 cu o suprafață de 8 jugêre 629 □°.

Livadia ce s'află în fânația cea mare sub Numêrul top. 18 091 până 18.100 cu o suprafață de 10 jugêre 462 □°.

Móra situată în drumul fabricelor împreună cu clădirile laterale, grădină și loc de curte sub Nr. casei 11 și sub Numêrul top. 1573 până la 1577 și 1598. Holda de legumî în grădina dela Tımiș sub Numêrul top. 1754 cu o suprafață de 780 □°.

Stupina lângă Gimbășel și drumul țêrei situată sub Numêrul top. 16133 până la 16135 constând din o casă de pêtră, un grajd nou de zid și o șură nouê acoperite cu țigle și grădină mare de legumî cu o estindere de 6 jugêre 363 □°.

Livadia în fânația cea mare sub numêrul top. 17868 până 17885 cu o suprafață de 18 jugêre 687 □°.

Holda din capetele brazdei 1 sub Numêrul top. 11,895 cu o suprafață de 1156 □°.

Holda din câmpul de mijloc (fnrlec) sub Numêrul top. 13,435 și 13,436 cu o suprafață de 742 □° stânjinî.

Livadia din fânația cea mare sub Numêrul top. 19,333 până 19,334 cu o suprafață de 2 jugêre și 250 □°.

Holda din Câmpul Cristianului sub Numêrul top. 24611 cu o suprafață de 1202 □°.

Livadia așa numită „Hom“ situată în nemijlocita apropiere de fabrica de zahar sub Numêrul top. 19,235 *a*, *b*, *c*, 9 holde și 10 □° 19,272/2 și 19,173/2 conținênd 9 jugêre și 280 □° cu tot la olaltă 18 jugêre și 290 □°.

In fine holda din hotarul feldiórei sub Numêrul top. 1264 în mărime de 1 jugêr și 88 □°.

Condițiile mai de apróape se pot vedea la oficiul orfanal orășenesc din Brașov, sèu la Domnul Franz Hiemesch Căpitanul orașului, ca curator adactum.

Brașov, 4 Noemvre 1895.

823,3—3 **Oficiul orfanal orășenesc.**

Sz. 4122—1895 szlgb.

Pályázati hirdetmény.

Fogaras vármegye törcsvári járáshoz bekebelezet Simon, Alsó-Moecs, Felső-Moecs, Fundata, Sirnea, Peștera és Magura községekből álló Felső-Törcsvári körjegyzőség elnevezés alatt s Törcsvártt a központi epületben való székhelyel elhalálozás folytán üresedésbe jött körjegyzői állomás betöltésére ezennel pályázat kiiratik.

Felhivatnak tehát mind azok, kik ezen évi 400 frt. pénzbeni fizetés, szabad lakás a központi épületben, 92 frt. utazási és 116 frt. irodai átalányuyal, 5614 lélek számú népességtől, a szabályrendelet szerinti mellék jövedelemmel és az állami anyakönyvek vezetéseért évi 60 frt. tiszteletdijjal javadalmazott állómást elnyerni ohajtják, hogy az 1883. évi I t. cz. 6. §-ban körülirt kellékeket igazoló okmányokkal felszerelt pályázati folyamodványaikat folyó évi **Deczember hó l-ső** napjáig bezárólag annál s inkább adják be, mivel a későbben érkező kérvények figyelembe vétettni nem fognak. A román nyelvnek alapos tudása okvetetlen szükséges és azt okmányokkal igazolandó.

A választás folyó évi **December hó 4-én d. e. 10 órakor** a Felső-Törcsvári körjegyzőség irodájában fog megtartatni.

Törcsvártt, 1895. évi November hó 1-én.

A járási főszolgabiró:
Dr. Benedek,
főszolgabiró.

829,1—3

Sz. 3703—1895 szlgb.

Orvosi pályázat.

A törcsvári járásban rendszeresitett körorvosi állomás betöltésére ezennel pályázat hirdettetik következő javadalmak mellett.

1. Évi 600 frt. fizetés;
2. Évi 200 frt. utiátalány;
3. Ingyen lakás a törcsvári egyesitett községek központi épületeiben;
4. Hat (6) öl tüzifa a törcsvári községtől;
5. Minden orvosi consultaciokért az orvosi irodában legalább 50 kr. dij; külső látogatásokért a fuvarozás mellett minden fél napra 1 frt. dij, egész napon pedig 2 frt. az illető betegektől; a szegények számára ezen dijaknak fele az illető község rovatal;
6. A közigazgatási vagy birósági hatóságoktól kapott kiküldetésekért törvényszabtai dijak;
7. Mig Törcsváron rendszeresitett gyógyszertár nem létezik, a körorvos házi patikát tart;
8. Minthogy a körorvos a netán szükségesnek mutatkozó korházat az évről évre még inkább szaparodó törcsvári climáticus türdők, kezelésével illetőleg felügyeletével, lesz megbizva, ezekkel kapcsolatos orvosi jövedelmek annak működésének eredményétől számithatók.

Felhivatnak pályázni kivánó orvos úrak, hogy szabályszerüen felszerelt folyamodványaikat folyó évi **December hó l-ig** nyujtsák be a törcsvári főszolgabiróhoz (u. p. Törcsvár).

Pályázoknak bebizonyitania kell, hogy a román nyelvet tökéletesen birják.

A választási nap folyó évi **December hó 4-én d. e. 10 órára** tüzetik ki és megtartatni fog Törcsvártt a szolgabirói irodában.

Törcsvártt, 1895. évi November hó 1-én.

A járási főszolgabiró:
Dr. Benedek,
főszolgabiró.

828,1—3

Sz. 6543—1895 tlkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A brassói kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság, közhirré teszi, hogy az „Albina“ hitelintézet „brassói fióktelepe“ végrehajtatónak Popiszter Achim hagyatéka végrehajtást szenvedő elleni 52 frt. 70 kr. tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék területén levő Földvár község területén fekvő a Földvári 4837 sz. tjkvben A + alatt foglalt 771, 772/1 hrsz. egész ingatlanra 160 frt. valamint a földvári 3006 sz. tjkvben A + alatt foglalt 4542, 4543, hrszámú egész ingatlanra 82 frt. a 4713, 4714 és 4715 hrsz. egész ingatlanra 62 frt. s minthogy a kikiáltási ár tekintetében az árverés alá eső s egy tjkvben foglalt összes ingatlanok értéke mérvadó s ezeknek kikiáltási ára együttesen a 200 frtot meghaladja: Földvári 545 sz. tjkvben A + alatt foglalt

1177	hrsz. ingatlanból	végr. szenv.	megillető	½ jutalékra	30 frt.	— kr.
1813	"	"	"	"	26 "	50 "
1953	"	"	"	"	19 "	50 "
2332	"	"	"	"	3 "	50 "
2399	"	"	"	"	5 "	— "
6266, 6267	"	"	"	"	3 "	50 "
6274	"	"	"	"	10 "	— "
10185, 10186	"	"	"	"	7 "	50 "
10207	"	"	"	"	14 "	— "
15693	"	"	"	"	5 "	50 "
15729	"	"	"	"	5 "	50 "
16070	"	"	"	"	5 "	50 "
15725/2	"	"	"	"	8 "	— "
16961, 16962	"	"	"	"	136 "	— "
1817, 1818	"	"	"	"	82 "	— "
1946	"	"	"	"	27 "	— "
15213	"	"	"	"	17 "	— "

ban ezennel megállapitott kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1896 évi Január hó 20-án délelőtt 8 órakor Földvár község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881: LX. t. cz. 42. §-ában jelzett, árfolyammal számitott és az 1881. évi November hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t. cz. 170. §-sa értelmében a bánatpénznek a birósagnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Brassóban, 1895. évi szeptember hó 12-én.

A brassói kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.